

PE 3750711

HARIDUSE RAHVAKOMISSARIAADI TEATAJA

PE A
12 L 68

AMETLIK AJAKIRI

Ilmub tarviduse järgi.

Toimetuse asukoht ja aadress: Tallinn, Hariduse Rahvakomissariaat (Tõnismägi 11). Tel. 453-49

Nr. 32.

5. juulil 1941.

Nr. 32.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Hariduse Rahvakomissariaadile alluvate tehnikumide võrgu kohta 1941./42. kooliaastal.

Üldhariduslike koolide tegevuse korraldamise juhend.

Lästekodude kasvatusliku personali hariduse ja kutselise ettevalmistuse juhend.

AMETLIK OSA.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu

m ä ä r u s

Hariduse Rahvakomissariaadile alluvate tehnikumide võrgu kohta
1941./42. kooliaastal.

ENSV T 1941, 60, 960.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu otsustab:

Määrata Hariduse Rahvakomissariaadile alluvate tehnikumide võrk 1941./42. kooliaastal kindlaks järgmises ulatuses:

Tallinna Tehnikum a) masinaehituse, b) elektrotehnika, c) ehituse, d) mäe, e) laevaehituse, g) maamõõdu-kultuuritehnika, h) raudtee ja i) kalanduse osakondadega — kokku 1064 õpilasega.

Tallinna Õhtutehnikum a) masinaehituse, b) elektrotehnika ja c) ehituse osakondadega ja eriklassidega tehniliste joonestajate ettevalmistamiseks — kokku 500 õpilasega.

Tallinna Tekstiiltehnikum a) mehaanilise kudumise, b) mehaanilise ketramise, c) värvimise-viimistlemise ja d) trikootaazi osakondadega — kokku 320 õpilasega.

Tartu Tehnikum a) masinaehituse, b) elektrotehnika ja c) ehituse osakondadega — kokku 231 õpilasega.

Tartu Õhtutehnikum a) masinaehituse, b) elektrotehnika ja c) ehituse osakondadega ja eriklassiga tehniliste joonestajate ettevalmistamiseks — kokku 150 õpilasega.

Tallinna Majandustehnikum a) kaubatundmise, b) raamatupidamise, c) plaanitehnika ja d) finantsosakondadega — kokku 480 õpilasega.

Tartu Majandustehnikum samade osakondadega — kokku 280 õpilasega.

Pärnu Majandustehnikum samade osakondadega — kokku 150 õpilasega.

Viljandi Majandustehnikum samade osakondadega — kokku 150 õpilasega.

Tallinna Õhtune Majandustehnikum a) kaubatundmise, b) raamatupidamise, c) plaanitehnika ja d) finantsosakondadega — kokku 450 õpilasega.

Tartu Õhtune Majandustehnikum samade osakondadega — kokku 180 õpilasega.

Tallinna Toitlustehnikum kulinaaria osakonnaga — kokku 122 õpilasega.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe as. O. S e p r e.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja H. H a b e r m a n.

Tallinn, 31. mail 1941. Nr. 1039.

Üldhariduslike koolide tegevuse korraldamise juh e n d.

Antud Hariduse Rahvakomissari poolt 19. juunil 1941.

Alus: Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV rahvahariduse süsteemi ja õppeasutiste tegevuse aluste kohta (ENSV T 1941, 55, 867), § 12 ja 17.

Ü l d e e s k i r j a d.

§ 1. Üldhariduslikes kooles teostavad kooli pedagoogilist ja administratiivmajanduslikku juhtimist direktor (koolijuhataja), õppeala juhataja, majandusjuhataja ja klassijuhatajad õppenõukogu ja õpilaste vanemate komitee kaasabil ja kaastegevusel.

Algkooli juhatab koolijuhataja, kelle ülesandesse kuuluvad ka õppeala juhataja ja majandusjuhataja ülesanded.

Mittetäielike keskkoolide ja keskkoolide administratiiv-personaali koosseisud määratakse kindlaks tüüpkoosseisudega.

D i r e k t o r.

§ 2. Direktor (koolijuhataja) on vastutav õppeasutise tegevuse juhtimise, õppetöö organiseerimise ning kultuurse ja poliitiliselt kasvatatud noorsoo ettevalmistamise eest.

§ 3. Direktori (koolijuhataja) kohuseks on:

- a) kooli tegevuse juhtimine ja kooli esindamine;
- b) õppeplaanide ja töökavade elluviimine;
- c) kontrolli teostamine õpilaste edasijõudmise ning kooliskäimise ja õppetundide taseme üle;
- d) poliitilise ja kultuur-kasvatuseliku töö juhtimine õpilaste, õpetajate ja teenijaskonna seas;
- e) sotsialistliku võistluse ja lööktöö õige suunamine;
- f) tunniplaani ja kooli kodukorra kinnitamine ja nende täpse teostamise jälgimine;

- g) õpilaste vastuvõtmine ning koolist väljaarvamine, lõpetanute väljalaskmine;
- h) füüsilise kasvatuse juhtimine ja järelevalve õpilaste tervisliku seisukorra üle;
- i) internaadiga seotud tööde juhtimine ja korraldamine;
- k) kooli rahasummade käsutamine ja varade valitsemine;
- l) tehnilise personaali tööle võtmine ja vabastamine kooskõlas kehtivate seaduste ja määrustega.

Õppeala juhataja.

§ 4. Õppeala juhataja on vastutav direktori ees kooli õppetöö eest.

§ 5. Õppeala juhataja kohustusse kuulub:

- a) õppe-kasvatustööde organisatsiooniline juhtimine;
- b) töö ja katsete plaani koostamine ja nende täitmise järelevalve;
- c) tööplaani koostamine õppealal ja selle esitamine direktorile kinnitamiseks;
- d) õpetajate töökavade õigeaegse koostamise järelevalve, nende analüüsimine ning esitamine direktorile kinnitamiseks;
- e) distsipliini pidamise juhtimine ja teostamine;
- f) ainekomisjonide töö juhtimine;
- g) õppetöö järelevalve õppetegevuse süstemaatilise külastamise teel;
- h) klassi organisatsioonilise töö juhtimine ja abistamine;
- i) eelarve koostamine õppe-metoodiliste varustuste osas ja selle esitamine direktorile kinnitamiseks ning abinõude tarvituselevõtmine kooli õigeaegseks varustamiseks õppevahenditega ja raamatutega;
- k) direktori asendamine viimase puudumisel.

Majandusjuhataja.

§ 6. Majandusjuhataja töö määratakse kooli direktori poolt.

§ 7. Majandusjuhataja kohustusse kuulub:

- a) kooli majanduslike ja kultuuriliste ettevõtete otsene juhtimine ja kooli ruumide, seadmete ning tervishoidliku seisundi järelevalve;
- b) ehitustööde ja remontide korraldamine ning järelevalve;
- c) hoolitsemine kooli asutiste varustamise eest seadete, inventari ja materjalidega.

Klassijuhataja.

§ 8. Õpilaste töö ja käitumise pidevaks jälgimiseks ning nende abistamiseks määrab direktor (koolijuhataja) õpetajate hulgast klassijuhatajad.

§ 9. Klassijuhataja ülesandeiks on:

- a) igapäevane kasvatustöö oma klassi õpilastega ja õpilaste aktiivse osavõtu organisatsiooniline juhtimine tähtsamatest ühiskondlikest ja poliitilistest sündmustest;
- b) õpilaste kooliskäimise süstemaatiline kontrollimine ja puudumispõhjuste selgitamine;
- c) klassi korra, puhtuse ja õpilaste riidetuse korralduse jälgimine;
- d) korda ja distsipliini rikkuvate õpilaste mõjutamine isiklikult ja kollektiivselt;
- e) klassi õpilaste koosolekute korraldamine klassi töösse puutuvate küsimuste arutamiseks;
- f) sotsialistliku võistluse organisatsiooniline juhtimine ja selle teostamisele kaasaaitamine;

- g) sideme pidamine oma klassi õpilaste, õpetajate, koolijuhataja, õppenõukogu ja lastevanemate vahel;
- h) õpilaste edasijõudmatuse põhjuste selgitamine ning vajalike abinõude tarvitusele võtmine selle likvideerimiseks;
- i) järelevalve õpilaste käitumise üle väljaspool kooli.

Õ p p e n Õ u k o g u.

§ 10. Üldhariduslikel koolidel on direktori (koolijuhataja) juhtimisel töötav õppenõukogu. Ühekomplektistel koolidel õppenõukogu ei ole; neis kooles täidab õppenõukogu ülesandeid koolijuhataja.

§ 11. Õppenõukogu koosseisu kuuluvad: direktor (koolijuhataja), õppeala juhataja, kõik kooli õpetajad, kommunistlike noorte organisatsioon või ELKNÜ koolikomitee sekretär, õpilaste vanemate komitee esindaja, raamatukogujuhataja, vanem pioneerjuht ja kooliarst.

§ 12. Õppenõukogu koosolekuid peetakse tarviduse järgi, kuid õppetöö ajal mitte harvemini kui kord kuus.

§ 13. Õppenõukogu ülesandesse kuulub:

- a) Partei ja Valitsuse direktiivide, Hariduse Rahvakomissariaadi ja rahvahariduse osakonna korralduste ja juhendite teostamise arutamine;
- b) kooli tööplaanide läbivaatamine;
- c) õppe-metoodiliste küsimuste arutamine ja metoodilise töö ühtlustamine, ainekomisjonide ja üldise töö koordineerimine, klassijuhatajate ja õpetajate tööaruannete ärakuulamine;
- d) raamatukogujuhataja aruande ärakuulamine ja õpilaste klassivälise lugemise juhtimise ning kontrolli teostamise arutamine;
- e) õpilaste edukuse hindamine, eksamate ettevalmistuse ja tulemuste arutamine, õpilaste üleviimine järgmistesse klassidesse ja koolikursuse lõpetanuks tunnustamine, kooli- ja klassitunnistuste ning kiituskirjade väljaandmise otsustamine;
- f) üksikute õpilaste koolist väljaarvamine, kui kooli poolt tarvitatud pedagoogilise mõjutamise ja parandamise katsed ei ole andnud tulemusi; õppenõukogu otsused õpilaste väljaarvamise kohta peavad olema motiveeritud ja need esitab direktor (koolijuhataja) kinnitamiseks vastavale rahvahariduse osakonnale, otseselt Hariduse Rahvakomissariaadile alluvais kooles aga Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakonnale;
- g) kooli eelarve täitmise arutamine;
- h) direktori (koolijuhataja) poolt rahvahariduse osakonnale (Hariduse Rahvakomissariaadile) esitatava aruande läbivaatamine ning sellele oma seisukoha andmine;
- i) õpetus- ja kasvatusküsimuste, samuti poliitilise kasvatus ja massilise kultuurtöö plaanide arutamine;
- k) enne õppetöö algust selgitada kooli valmisolekut õppetööks: koolikohustuse täitmine, kaadrite komplekteerimine, kooli majanduslik seisukord (remont, küte, õppevarustus, kooliraamatukogu jne.).

§ 14. Õppenõukogu on kohustatud igal koosolekul kontrollima varemini tehtud otsuste täitmist.

§ 15. Õppenõukogu koosolek on otsusevõimeline, kui koosolekust võtab osa vähemalt $\frac{2}{3}$ selle liikmete arvust, nende hulgas direktor (koolijuhataja) või tema asetäitja.

§ 16. Koosoleku otsus on maksev, kui selle poolt on enam kui pooled koosoliijaist. Hääle poolnemisel on otsustajaks juhataja hääl.

Kui direktor (koolijuhataja) ei ühine õppenõukogu otsusega, paneb ta selle elluviimise ajutiselt seisma ning esitab selle viivitamatult rahvahariduse osakonnale (HRK Kooliosakonnale) otsustamiseks, kes küsimuse lahendab 10 päeva jooksul ning sellest teatab õppenõukogule.

§ 17. Õppenõukogu koosoleku päevakorra seab kokku direktor (koolijuhataja) või tema asetäitja.

Igal õppenõukogu liikmel on õigus algatada küsimusi, mis on seoses kooli õppe- ja kasvatustöö taseme tõstmisega.

Direktor (koolijuhataja) on kohustatud sellised ettepanekud võtma järgmise õppenõukogu koosoleku kavva.

§ 18. Õppenõukogu valib enda koosseisust üheks õppeaastaks sekretäri.

§ 19. Õppenõukogu otsused ja arutatud küsimused kantakse vastavasse protokolliraamatusse. Protokollidele kirjutavad alla koosolekust osavõtnud õppenõukogu liikmed.

§ 20. Koolide inspektorid on kohustatud revideerima õppenõukogude tegevust ning andma nende edukaks tegevuseks juhiseid.

Õpilaste vanemate komitee.

§ 21. Kooli ja kodu koostöö tihendamiseks ning kooli abistamiseks kommunistliku kasvatuse teostamisel moodustatakse koolide juures õpilaste vanemate komiteed.

§ 22. Õpilaste vanemate komitee ülesandeks on abistada kooli õppe-kasvatuse ja koolivälises töös, tervishoidlikes ja majanduslikes üritusis ja süstemaatilise seose loomisel kooli ja perekonna vahel.

§ 23. Õpilaste vanemate komitee koosneb õpilaste vanemate esindajaist (1 igast klassist), kes valitakse üheks aastaks lahtisel hääletusel klassi õpilaste vanemate koosolekul. Komitee koosseisu kuulub ka õppeasutise direktor (koolijuhataja). Komitee valib enda hulgast juhatuse esimehe, asendaja ja sekretäri.

Kooles, kus on alla 8 klassikomplekti, valitakse õpilaste vanemate komitee ülekoollisel vanemate koosolekul 2 esindajat klassi kohta.

§ 24. Õpilaste vanemate komitee valitakse iga aasta septembris. Ta töötab direktori (koolijuhataja) poolt kinnitatud plaani järgi. Ümbervalimised teostatakse massilise kampaania korras, mille ülesandeks on tõmmata lastevanemate ja koolipiirkonna elanikkonna tähelepanu kooli vajadustele ning ülesannetele.

§ 25. Valijad võivad neid komitee liikmeid, kes ei võta aktiivselt osa komitee tööst, tagasi kutsuda ning neid asendada teiste kandidaatidega.

§ 26. Õpilaste vanemate komitee värbab endale kaastöölisiks laiu intelligentsi kihte ja organiseerib klassijuhatajate juhatusel õpilaste vanemate aktiivi, kes abistab õpetajaid ja klassijuhatajaid klassivälise töö arendamisel.

§ 27. Tundide külastamine õpilaste vanemate komitee liikmete poolt võib toimuda direktori (koolijuhataja) loal. Komitee esimees võtab osa õppenõukogu koosolekuist.

§ 28. Õpilaste vanemate komitee ja õpilaste vanemate üldkoosoleku otsused, kuivõrd need konkreetselt puudutavad koolitöö küsimusi, kuuluvad täitmisele direktori kinnitamisel.

§ 29. Õpilaste vanemate komitee teostab oma ülesandeid oma liikmete kaudu, kes omakord organiseerivad tööd oma klassi õpilaste vanematega tihedas kontaktis õpetajaga, kommunistlike noorte organisaatori ja pioneerjuhiga.

§ 30. Oma tööd teostab komitee kooskõlas Hariduse Rahvakomissariaadi ja rahvahariduse osakonna korraldustega ning direktori (koolijuhataja) juhistega.

§ 31. Komitee tervikuna või igaüks ta liikmeist võib moodustada direktori (koolijuhataja) teadmisel ajutisi komisjone üksikute kooliküsimuste lahendamiseks. Komisjonid lõpetavad tegevuse komitee otsusega, arvestades igakord direktori (koolijuhataja) nõusolekut.

§ 32. Komiteede töö taseme tõstmiseks organiseerib rahvahariduse osakond loenguid ja nõupidamisi komiteede liikmetele ning instrueerib komiteesid nende töö sisulises osas.

§ 33. Õpilaste vanemate komitee peab pidevat sidet nõukogude kultuursektsoonidega, teostab nende kaudu vajalisi samme koolikohustuse läbiviimisel, kooli materiaalsesse baasi puutuvate küsimuste lahendamisel (ehitus, remont, küte) ja õpilaste koolivälise töö organiseerimisel.

§ 34. Koolikohustuse sajabrotsendilise täitmise abistamiseks õpilaste vanemate komitee:

- a) jälgib oma piirkonna koolikohuslike laste koolikohustuse täitmist ja korraldab elanikkonnas selgitustööd;
- b) aitab kooli valvata õpilaste täpse kooliskäimise üle, selgitab ja korraldab hilinemiste, puudumiste ja koolist lahkumise põhjusi, abistab õpilaste elamistingimuste parandamist, teeb selgitustööd vanemate hulgas, astub vajalike samme ametiühingute ja teiste ühiskondlike organisatsioonide kaudu vanemate mõjutamiseks, kes hoiudavad kõrvale laste kooli saatmisest, taotleb kooliküüdi ja internaatide korraldamist ning laste varustamist riiete, jalatsitega jne.;
- c) aitab organiseerida koolis õpilaste toitlustamist ning valvab selle väärtuse ning tervishoidlike nõuete täitmise üle.

§ 35. Õppe-kasvatustöös komitee:

- a) abistab koolikorra ja distsipliini tugevdamisel;
- b) aitab kaasa kooli ja vanemaid võitluses õpilaste järelevalvamatus vastu ametiühingute, kohalike nõukogude kultuursektsoonide ja rahvahariduse osakondade kaudu;
- c) hoolitseb, et vanemad oleksid informeeritud õpilaste õppimisest ja käitumisest ning aitab luua koduste ülesannete täitmiseks vajalisi tingimusi koolis ja kodus.

§ 36. Koolivälises töös komitee:

- a) abistab kooli õpilaste vaba aja veetmise organiseerimisel;
- b) aitab kaasa õpilasingide (muusika-, näite-, riigikaitse-, tehnika- jt.) organiseerimisel;
- c) abistab kooli ja pioneeride organisatsiooni ekskursioonide ja koolipidude organiseerimisel, teatrite, kinode ja näituste külastamise korraldamisel jne.;
- d) aitab kaasa kooliraamatukogu töös (korrapidamine, kirjanduse hankimine);
- e) aitab organiseerida õpilaste ühiskondlik-kasulikku tööd (osavõtt ühiskondlik-poliitilistest kampaaniatest jne.);
- f) abistab kooli mänguväljakute korraldamisel, koolivaheagadel vaba aja veetmise ja pioneerlaagrite organiseerimisel jne.;
- g) aitab organiseerida majavalitsustes, klubides ja rahvamajades lastetube ja -nurki.

§ 37. Majanduse alal komitee abistab kooli administratsiooni ettevalmistustel uue kooliaasta vastu (remont, kütte, mööbli ja õppevahendite muretsemine jne.) ja koolimaja ja internaadi tervishoidlikul ning majanduslikul hooldamisel.

§ 38. Õpilaste vanemate komitee aitab kooli pedagoogilise propaganda teostamisel lastevanemate hulgas, milleks koos kooli juhtkonnaga organiseerib populaarteaduslikke loenguid, kõnelusi, konsultatsioone ja näitusi vanematele koolis, majavalitsustes, klubides ja rahvamajades õpetuslikes ja kasvatuslikes küsimustes. Samuti virgutab komitee lastevanemaid aktiivselt kaasa aitama ühiskondlik-poliitiliste ürituste teostamisele.

§ 39. Komitee annab aru oma tegevusest õpilaste vanemate üldkoosolekuil kaks korda aastas.

§ 40. Komitee liikmed annavad aru oma tegevusest klassi õpilaste vanemate koosolekul kord veerandaastas. Komiteed informeerib liige oma tegevusest pidevalt.

§ 41. Komiteel on oma protokolliraamat, kuhu kantakse sisse komitee ja õpilaste vanemate koosolekute istungite protokollid.

§ 42. Õpilaste vanemate komitee kirjavahetust peetakse kooli nimel, kusjuures alla kirjutavad direktor (koolijuhataja) ja komitee esimees.

Hariduse Rahvakomissar N. A n d r e s e n.

Lastekodude kasvatusliku personaali hariduse ja kutselise ettevalmistuse juhend.

Antud Hariduse Rahvakomissari poolt 27. juunil 1941.

Alus: Hariduse Rahvakomissariaadile alluvate asutiste töötajate teenistusse seadmise eeskirjade (ENSV T 1941, 41, 613) § 2.

§ 1. Lastekodude kasvatuslikult personaalilt nõutakse nende ülesandele vastavat üldharidust ja kutselist ettevalmistust.

§ 2. Lastekodu juhatajaks võib määrata isikuid, kel on kõrgem või keskmine pedagoogiline haridus ja pedagoogiline tööstaaž mitte alla 3 aasta.

Lastekodus, kus on ainult eelkooliealised lapsed, võib määrata juhatajaks lasteaedniku kutsega isikut tööstaažiga laste kasvatusel alal mitte alla 3 aasta.

Erilise kasvatusliku režiimiga lastekodu juhatajalt on nõutav peale tähendatud hariduse ja tööstaaži veel vilumus juhtida kasvatustööd erilise kasvatusliku režiimiga lastekodus.

§ 3. Lastekodu juhataja asetäitjaks (abiks) ning õppe- ja kasvatusliku töö erijuhatajaks võib määrata isikuid, kel on kõrgem või keskmine pedagoogiline haridus ja pedagoogiline tööstaaž mitte alla 3 aasta.

Lastekodus, kus on ainult või osaliselt eelkooliealised lapsed, võib määrata juhataja asetäitjaks (abiks) lasteaedniku kutsega isikut tööstaažiga laste kasvatusel alal mitte alla 3 aasta.

§ 4. Lastekodu kasvatajaks võib määrata isikuid, kel on keskmine pedagoogiline haridus.

Kui ei leidu keskmise pedagoogilise haridusega isikuid, võib lastekodu kasvatajaks määrata ka üldise keskhariidusega isikuid, kes on lõpetanud lastekodu kasva-

tajate ettevalmistamiseks korraldatud vastavad pedagoogilised kursused, kui ka isikuid, kel on lasteaedniku kutse või kel on mittetäieliku keskkooli või sellele vastav haridus ja kes on omandanud vastava vilumuse laste kasvatusel alal.

§ 5. Lastekodus, kus on ainult või osaliselt eelkooliealised lapsed, määratakse eelkooliealiste laste kasvatajaks eeskätt lasteaedniku kutsega või eelkooli kasvatusasutiste kasvatajaid ettevalmistava kooli lõpetanud isikuid kui ka isikuid, kel on üldine keskharidus ja kes on omandanud pedagoogilise ettevalmistuse sellekohastel kursustel.

Kui ei leidu tähendatud ettevalmistusega isikuid kui ka keskmise pedagoogilise ettevalmistusega isikuid, siis võib nimetada eelkooliealiste laste kasvatajaks ka isikuid, kel puudub üldine keskharidus, kuid kel on mittetäieliku keskkooli või sellele vastav haridus ja kes on töötanud pikemat aega laste kasvatusel alal.

§ 6. Lastekodu kasvatajate teenistusse määramise otsused § 4 teise lõike ning § 5 teise lõike alusel peavad olema põhistatud, s. o. neis otsustes tuleb tähendada konkreetsed asjaolud ja põhistused, mispärast ei olnud võimalik nimetada teenistusse nõudele vastavaid isikuid ja mispärast seega teenistusse määramine pidi toimuma nende lõigete korras.

Hariduse Rahvakomissar N. A n d r e s e n.
